

En passagers forstyrrende adfærd kan udgøre en »usædvanlig omstændighed«, som kan fritage transportøren for forpligtelsen til at betale kompensation for en annullation eller en lang forsinkelse af den pågældende flyafgang eller af en efterfølgende flyafgang, som selskabet selv gennemfører med samme luftfartøj

Luftfartsselskabet skal som led i de rimelige foranstaltninger, som det skal træffe for at frigøre sig fra forpligtelsen til at betale kompensation, imidlertid sikre, at passagerens rejse omlægges ved førstgivne lejlighed med andre direkte eller indirekte flyafgange, der eventuelt gennemføres af andre luftfartsselskaber

I dommen i sagen **Transportes Aéreos Portugueses** (sag C-74/19), afsagt den 11. juni 2020, præciserede Domstolen begreberne »usædvanlige omstændigheder« og »rimelige foranstaltninger« som omhandlet i forordning nr. 261/2004¹ (herefter »forordningen om luftfartspassagerers rettigheder«). Domstolen fastslog, at en passagers forstyrrende adfærd, der medførte en omdirigering af luftfartøjet, som forårsagede forsinkelsen af flyvningen, på visse betingelser udgør en »usædvanlig omstændighed«, og at et transporterende luftfartsselskab kan påberåbe sig denne »usædvanlige omstændighed«, der ikke påvirkede den annullerede eller forsinkede flyvning, men flyvningen forud for denne, som dette luftfartsselskab selv gennemførte med samme luftfartøj. Domstolen fastslog ligeledes, at luftfartsselskabets omlægning af en passagers rejse med den efterfølgende flyafgang, som selskabet selv gennemfører, hvorved passageren ankommer dagen efter den oprindeligt fastsatte dato, kun udgør en »rimelig foranstaltning«, der fritager denne transportør for forpligtelsen til at betale kompensation, hvis visse betingelser er opfyldt.

Tvisten i hovedsagen vedrørte en tvist mellem en passager og luftfartsselskabet Transportes Aéreos Portugueses (TAP) vedrørende sidstnævntes afslag på at yde kompensation til denne passager, hvis flyafgang blev væsentligt forsinket ved ankomsten til det endelige bestemmelsessted. Luftfartsselskabet nægtede at efterkomme kravet om kompensation, da forsinkelsen af den pågældende flyvning skyldtes en passagers forstyrrende adfærd på en forudgående flyafgang, som blev gennemført med samme luftfartøj, og som havde ført til omdirigering af dette luftfartøj, og at denne omstændighed skulle kvalificeres som »usædvanlig« som omhandlet i forordningen om luftfartspassagerers rettigheder², hvilket fritog selskabet for forpligtelsen til at betale den kompensation, der foreskrives i denne forordning³.

Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa (retten i første instans i Lissabon, Portugal), som behandlede sagen, nærede tvivl om den retlige kvalifikation af den omstændighed, der forårsagede denne forsinkelse, med hensyn til spørgsmålet, om et luftfartsselskab kan påberåbe sig en sådan omstændighed, når denne har påvirket det luftfartøj, der foretog den pågældende flyvning, men på en flyvning, der gik forud for den forsinkede flyvning, samt om de foranstaltninger, som dette luftfartsselskab havde iværksat, var af rimelig karakter.

¹ Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11.2.2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT 2004, L 46, s. 1).

² Artikel 5, stk. 3, i forordning nr. 261/2004.

³ Artikel 5, stk. 1, litra c), og artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 261/2004.

Domstolen bemærkede i denne forbindelse, at luftfartsselskabet ikke er forpligtet til at betale passagerer kompensation, hvis det kan godtgøres, at en aflysning eller forsinkelse på tre timer eller mere i forhold til ankomsttidspunktet skyldes »usædvanlige omstændigheder«, som ikke kunne have været undgået, selv om alle forholdsregler, der med rimelighed kunne træffes, faktisk var blevet truffet, og at det, i tilfælde, hvor en sådan omstændighed opstår, har truffet de i forhold til situationen passende foranstaltninger, idet det har anvendt alt det personale og materiel og alle de økonomiske midler, som selskabet råder over, med henblik på at undgå, at dette fører til aflysning eller lang forsinkelse af den pågældende flyafgang, uden at det kan kræves af luftfartsselskabet, at det anvender foranstaltninger, der ville være urimeligt belastende for virksomheden.

Domstolen bemærkede for det første, at begivenheder, som på grund af deres karakter eller oprindelse ikke er et led i det pågældende luftfartsselskabs sædvanlige aktivitetsudøvelse, og som ligger uden for luftfartsselskabets faktiske kontrol, kan kvalificeres som »**usædvanlige omstændigheder**« i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i forordningen om luftfartspassagerers rettigheder, idet disse to betingelser er kumulative. Sådanne omstændigheder **kan navnlig indtræffe som følge af sikkerhedsrisici**.

Efter at have bemærket, at **en passagers forstyrrende adfærd, der medførte en omdirigering af luftfartøjet, faktisk indebærer en risiko for denne flyvnings sikkerhed**, fastslog Domstolen, at den pågældende adfærd for det første **ikke er en del af luftfartsselskabets sædvanlige aktivitetsudøvelse**. For det andet **kan en sådan adfærd principielt ikke kontrolleres af dette selskab**, idet adfærden skyldes en passager, hvis adfærd og reaktioner på kabinebesætningsmedlemmernes anmodninger ikke er forudsigelige, og idet luftfartøjschefen og kabinebesætningsmedlemmerne om bord på luftfartøjet kun har begrænsede midler til at kontrollere en sådan passager.

Domstolen præciserede imidlertid, at **den pågældende adfærd ikke kan anses for at ligge uden for det transporterende luftfartsselskabs faktiske kontrol og dermed kvalificeres som »usædvanlig omstændighed«**, hvis det viser sig, at transportøren har bidraget til, at **adfærden indtraf, eller hvis denne transportør kunne have forebygget denne adfærd og truffet passende foranstaltninger på et tidspunkt, hvor dette kunne gøres uden væsentlige følger for afviklingen af den pågældende flyafgang**, på grundlag af tegn, der indikerede en sådan adfærd. Dette kan bl.a. være tilfældet, hvis luftfartsselskabet lader en passager, der allerede før, eller endda under, boarding udviser adfærdsproblemer, boarder.

For det andet præciserede Domstolen, at **et transporterende luftfartsselskab** for at blive fritaget for sin forpligtelse til at betale kompensation til passagerer i tilfælde af en væsentlig forsinkelse eller aflysning af en flyafgang **skal kunne påberåbe sig en »usædvanlig omstændighed«, der påvirkede en forudgående flyafgang, som dette selskab selv gennemførte med samme luftfartøj, forudsat at der er en direkte årsagsforbindelse mellem indtræden af den omstændighed, der påvirkede den forudgående flyafgang, og forsinkelsen eller aflysningen af den efterfølgende flyafgang**, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at vurdere, henset til de faktiske omstændigheder, som den er forelagt, og bl.a. under hensyn til den måde, hvorpå det omhandlede luftfartøj anvendes.

For det tredje fastslog Domstolen, at **såfremt der indtræffer en »usædvanlig omstændighed«, skal det luftfartsselskab**, som vil frigøre sig fra forpligtelsen til at betale kompensation til passagererne, **anvende alle til rådighed stående midler for at sikre en omlægning af rejsen, der er rimelig, tilfredsstillende og sker ved førstgivne lejlighed, hvorunder hører søgning af andre direkte eller indirekte flyafgange, der eventuelt gennemføres af andre luftfartsselskaber, som eventuelt er medlemmer af samme luftfartsselskabsalliance, hvorved passageren ankommer mindre forsinket end med det berørte luftfartsselskabs næste flyafgang**.

Følgelig kan et luftfartsselskab ikke anses for at have anvendt alle til rådighed stående midler for at sikre den berørte passager en omlægning af rejsen til det endelige bestemmelsessted med den efterfølgende flyafgang, som selskabet selv gennemfører, hvorved passageren ankommer til bestemmelsesstedet dagen efter den oprindeligt fastsatte dato for hans ankomst, medmindre der

ikke er ledige pladser på en anden direkte eller indirekte flyafgang, der giver passageren mulighed for at nå sit endelige bestemmelsessted mindre forsinket end med det berørte luftfartsselskabs næste flyafgang, eller medmindre gennemførelsen af en sådan omlægning af rejsen ville være urimeligt belastende for virksomheden på det pågældende tidspunkt.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retsvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127